

Virksomhetsrapport 2007-2010

**Komité for integreringstiltak – kvinner i
forskning**

Innholdsfortegnelse

1 Komiteens mandat, prioriteringer og resultater	3
1.1 Komiteens prioriteringer og resultater	3
1.2 Overrekkelse av stafettpinnen	8
2 Komiteens medlemmer, sekretariat og møteaktivitet	8
2.1 Komitémøter	8
2.2 Institusjonsbesøk	9
3 Aktiviteter	13
3.1 Oppdrag utført for Kunnskapsdepartementet	13
3.2 Prosjekter utført som oppdrag for komiteen	15
3.3 Andre aktiviteter og tiltak	17
4 Nettverksmøter for likestillingsarbeidere	18
5 Møter med sentral aktører	19
6 Skriftlige innspill	21
7 Deltakelse i media	23
8 Konferanser og seminarer i regi av komiteen	23
8.1 Avholdte innlegg	24
9 Internasjonalt perspektiv	25
9.1 Deltakelse på internasjonale konferanser og møter	25

1 Komiteens mandat, prioriteringer og resultater

Komité for integreringstiltak – kvinner i forskning ble først opprettet av daværende Utdannings- og forskningsdepartementet (UFD) 26. januar 2004 for å bidra til integrering av likestilling i universitets- og høyskolesektoren. Kvinner er underrepresentert i vitenskapelige stillinger innenfor de fleste fagområder, og ubalansen øker jo høyere opp i stillingssystemet man kommer. Komiteen ble opprettet for en treårsperiode, og leverte sin sluttrapport i 2007.

På grunn av de gode erfaringene med Komité for integreringstiltak - kvinner i forskning (Kif-komiteen), og etter anbefaling fra den første Kif-komiteen, besluttet Kunnskapsdepartementet i 2007 å videreføre ordningen, og en ny komité ble oppnevnt for å virke fra og med 1. april 2007 til 1. april 2010. Den første komiteen anbefalte å utvide mandatet til å innbefatte forskningsinstituttsektoren og at påfølgende komité burde ha et medlem fra høgskolesektoren. Kunnskapsdepartementet ga sin tilslutning til dette. I tillegg fikk komiteen et medlem fra forskningsinstituttsektoren.

Formålet med komiteen har vært følgende:

1. Komiteen skal støtte opp om, og gi anbefalinger om tiltak som kan bidra til integrering av likestillingsarbeidet ved institusjonene i universitets- og høgskolesektoren og i forskningsinstituttsektoren og dermed bidra til økt likestilling.
2. Komiteen skal bidra til en generell bevisstg ring omkring problemstillinger knyttet til den skjeve kjønnsbalansen i academia og i forskningssystemet.
3. Aktører og institusjoner i universitets- og høgskolesektoren og i forskningsinstituttsektoren, departementer og Norges forskningsråd skal kunne søke bistand og r d fra komiteen.
4. Komiteen skal også selv kunne initiere tiltak og vurdere effektene av disse.
5. Komiteen bør ha et internasjonalt perspektiv.

1.1 Komiteens prioriteringer og resultater

Da Kif-komiteen startet sitt arbeid våren 2007 var det viktig å avklare hvilken betydning innlemmingen av instituttsektoren i mandatet skulle få for komiteens prioritering av arbeidsoppgaver. Oppgaven med å integrere likestilling i forskningsinstituttsektoren har vært viet mye tid og ressurser. Siden den første komiteen hadde rettet store deler av sin oppmerksomhet mot universitetene ble det dessuten et poeng for denne komiteen   øke fokuset på høgskolene. I løpet av denne perioden har vi også sett at det er stor variasjon blant universitetene når det gjelder å arbeide systematisk for likestilling. Det er særlig de nye universitetene som har en vei å gå når det gjelder å prioritere dette.

Det er selvsagt at vi har måttet sette noen grenser for arbeidet. Vi har for eksempel ikke imøtekommet henvendelser der vi blir bedt om å utvikle statistikk for andre aktører. Vi har også vært skeptiske til å finansiere ”likestillingsdelen” av rapporter og utredninger som i

hovedsak er finansiert av andre aktører. Komiteen har heller oppfordret andre aktører og institusjoner til å integrere et likestillingsperspektiv når de bestiller utredninger. Det at vi har prioritert samarbeid med sentrale aktører, institusjoner og myndigheter har ført til at vi ikke i samme grad har fokusert på den individuelle forsker – noe vi heller ikke har ansett for å være en del av vårt mandat.

Når vi nå skal oppsummere de mest sentrale aktivitetene og de resultater de har avstedkommet, er det viktig å ha in mente at komiteens aktiviteter ikke nødvendigvis gjenkjennes i form av enkeltstående målbare resultater. Vi mener likevel at arbeidet har ført til en bedre forståelse, kunnskap og forankring hos de ulike aktørene som er involvert i forskningssektoren. Gjennomgangen av de ulike aktivitetene, tiltakene og prosessene vi har initiert og vært en del av, viser at vi i sum har bidratt til økt integrering av likestilling. Støtte til nettverk for kvinnelige forskere kombinert med nettverksmøter for likestillingsarbeidere, oppgaven med å innstille til Kunnskapsdepartementets likestillingspris og besøk hos ledelsen ved institusjonene har gitt et økt trykk fra mange hold. Vi ser at ved enkelte institusjoner og institutter har dette gitt konkrete resultater i form av integrering av likestilling i styringsdokumenter, avsetning av midler på budsjett og gjennomslag for målrettede tiltak internt.

Forskningsinstituttene

Mens det i flere år har vært fokusert på likestilling i Universitets- og Høgskolesektoren (UH-sektoren) har dette i mindre grad vært tilfelle for forskningsinstituttsektoren. Instituttsektoren er dessuten svært heterogen når det gjelder organisasjonstype og eierskap. Det var derfor nødvendig å avklare om likestillingsloven gjelder for alle forskningsinstituttene uavhengig av dette. Denne lovavklaringen har ført til en tett dialog med Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO). Fordi Norges forskningsråd (NFR) har det administrative og strategiske ansvaret for forskningsinstituttsektoren, har vi hatt flere møter med NFR for å bidra til at likestilling inngår i deres arbeid overfor forskningsinstituttene.

Resultater

Aktivitets- og redegjørelsesplikten gjelder for forskningsinstituttene på lik linje som for offentlige institusjoner. Dette er kommunisert til Norges forskningsråd som har videreformidlet dette til sektoren. Komiteen initierte to utredninger, *Arbeidsvilkår i norsk forskning* (NIFUSTEP 9/2009) og *Kvinnens karrieremuligheter i forskningsinstituttsektoren* (Institutt for samfunnsforskning 2009) for å styrke kunnskapsgrunnet når det gjelder likestilling i denne delen av forskningssektoren. Forskningsrådet har nå varslet sektoren om at de vil be om en mer nyansert statistikk fra og med 2010, og at sektoren er underlagt aktivitets- og rapporteringsplikten i likestillingsloven. Høsten 2009 ble det avholdt en konferanse 29.oktober 2009 over temaet *Likestilling på instituttene – status og satsning* hvor resultatene fra Kifs arbeid ble formidlet. Konferansen var et samarbeid mellom Forskningsinstituttene fellesarena (FFA), Norges forskningsråd og Kif-komiteen.

De statlige høgskolene

Innledningsvis opplevde komiteen at det var vanskelig å motivere høgskolene til å fokusere på likestilling. En grunn til dette har vært at tilgjengelig statistikk over forskerpersonalet sett under ett var forholdsvis kjønnsbalansert. Komiteen var likevel interessert i å se nærmere på kjønnssegregeringen ved høgskolene og hvilke utslag den har for kvinners mulighet til å oppnå en toppstilling. Vi foretok en kartlegging av de statlige høgskolenes arbeid ved å undersøke om de har operative handlingsplaner for likestilling (<http://kvinneriforskning.no/c42441/nyhet/vis.html?tid=56881>). På bakgrunn av kartleggingen ble Database for statistikk om høyere utdanning (DBH) forspurt om de kunne utvikle statistikk når det gjaldt kjønnsfordelingen blant professorene på henholdsvis avdelinger innen teknologi og helse- og sosialfag. Statistikken er tilgjengelig på *Ressursbank for likestilling i forskning* <http://kvinneriforskning.no/c56157/nyhet/vis.html?tid=54817>.

Resultater

Kartlegging viste at det var høyst variabelt hvor høyt oppe på dagsordenen likestilling stod som tema ved høgskolene. Statistikken viser stor variasjon mellom høgskolene, og at det også innen tradisjonelt kvinnedominerte fag er et flertall av mannlige professorer. I tillegg viste statistikken at på tross av dobbelt så mange studenter, har helse- og sosialfagsutdanningen langt færre professorater enn teknologiutdanningene. Statistikken har vært til nytte i dialogen med de statlige høgskolene. Flere høgskoler har økt sitt fokus på likestilling.

Dialog med sentrale aktører

Et av komiteens overordnede mål har vært å forankre arbeidet for likestilling i ulike aktørers virksomhet, som for eksempel Likestillings- og diskrimineringsombudet, Universitets- og høgskolerådet, NOKUT og Norges forskningsråd. Det har også vært viktig å følge med på pågående forskningspolitiske prosesser, som for eksempel arbeidet med norsk vitenskapsindeks og Kunnskapsdepartementets arbeid med den nye forskningsmeldingen. Siden Kif-komiteen er midlertidig, er det viktig at komiteen samarbeider tett med sentrale aktører og forholder seg til pågående politiske og strategiske prosesser. Dette har preget komiteens måte å jobbe på. For eksempel har komiteen bevisst invitert andre aktører til å samarbeide om seminarer og konferanser for slik å skape engasjement og forankring av likestillingsarbeidet hos de respektive partene.

Resultater

Norsk vitenskapsindeks Etter anmodning fra komiteen vil den nye databasen differensieres på kjønn, og publiseringsstatistikken for 2010 er allerede kjønnsdifferensiert. http://www.uhr.no/aktuelt_fra_uhr/publisering_i_uh-sektoren_i_perioden_2004-09

NOKUT Komiteen har vært i dialog med NOKUT i håp om at likestilling skulle inngå i NOKUTs mandat. I *Forskrift om kvalitetssikring og kvalitetsutvikling i høyere utdanning av 1. Februar 2010* har Kunnskapsdepartementet innlemmet likestillingsdimensjonen i kapittel 2 *Internt system for kvalitetssikring for institusjoner som tilbyr høyere utdanning*.

Norges forskningsråd Kif-komiteens innspill til ny strategi for Norges forskningsråd ga synlig resultat.

Komiteen ga innspill til *Kunnskapsdepartementet* arbeid med ny forskningsmelding. Flere av innspillene ble tatt til med i St.meld. nr 30 *Klima for forskning* .

Samarbeid med Kunnskapsdepartementet, Norges forskningsråd, Nordisk institutt for kunnskap om kjønn, Nordforsk, Norsk forening for kjønnsforskning og KILDEN Informasjonssenter for kjønnsforskning om den nordiske forskningspolitiske konferansen KVALITET2009 avholdt i Oslo 23. og 24. mars 2009.

Likestillings- og diskrimineringsombudet Dialogen mellom Kif og LDO har ført til at LDO har fått økt kjennskap til forskningssektoren. På grunnlag av dialogen har LDO utviklet en egen veileder for håndtering av aktivitets- og rapporteringsplikten i likestillingsloven for forskningssektoren. Veilederen kan lastes ned på LDOs hjemmesider: http://ldo.no/Global/Brosjyrer%20PDF/Utdanning_handbok.pdf I tillegg foretok LDO, våren 2010, kontroll av rutiner for rapportering av tilstand og aktivitet ved enkelte institusjoner og forskningsinstitutter.

Nettverk

Etter anbefaling fra den første komiteen besluttet vi å videreføre de årlige nettverksmøtene for likestillingsarbeiderne i forskningssektoren. I tillegg ønsket vi å fortsette dialogen med ledelsen ved de enkelte institusjonene i form av institusjonsbesøk. Institusjonsbesøkene skaper en helhet og legitimitet for arbeidet internt ved institusjonene. Nettverk for likestillingsarbeiderne og institusjonsbesøkene supplerer hverandre på en god måte. I og med den første komiteen ikke hadde besøkt høyskoler ønsket vi å prioritere høyskolene og forskningsinstituttene, men vi har også besøkt to universiteter. Nettverket for likestillingsarbeidere og institusjonsbesøkene må sees på som en arena for bevisstgjøring, erfaringsutveksling og kunnskapsoverføring.

Den første komiteen hadde initiert en kartlegging av mulig behov for etablering av nettverk for kvinnelige forskere <http://kvinneriforskning.no/nyhet/vis.html?tid=50764>. Denne

kartleggingen kom i form av rapporten *Nasjonal satsning på nettverk for kvinnelige forskere?* som ble ferdig i starten på vår funksjonstid. På grunnlag av denne rapporten besluttet vi å initiere et tiltak rettet mot kvinnelige forskere i mannsdominerte fagområder ved å utlyse midler til nettverk. Tiltaket er siden evaluert som svært vellykket.

Resultater

De årlige møtene i *Nettverk for likestillingsarbeidere i forskningssektoren* har i denne perioden blitt godt etablert. Institusjonene har tatt en større del av ansvaret med å arrangere møtene, og deltagelsen vokser både når det gjelder representasjon av institusjoner og antall deltakere.

Nettverk for kvinnelige forskere. Komiteen tildelte støtte til 15 av 58 innkomne søknader. Hvert nettverk fikk maksimum 50 000 i støtte. Rapporteringen fra nettverkene viser at midlene har kommet svært godt med, og at tiltaket tydelig har imøtekommet et behov i sektoren. Kvinner som har deltatt i nettverkene sier at deltakelsen har ført til en større forskningspolitisk bevissthet og kunnskap om de akademiske strukturene. Sett i forhold til størrelsen på tildelte midler, var dette et tiltak som ga svært mye aktivitet.

Forskningsledelse

Ledelse og likestilling har hele tiden vært et viktig tema for Kif. I løpet av denne perioden har vi i tillegg sett betydningen av å forankre likestilling nedover i systemet. I løpet av de seks årene Kif har eksistert, har instituttledelsen ("3. nivå") fått større strategisk myndighet når det gjelder rekruttering og tilsetning. Det har derfor blitt tydeligere at øverste ledelse i større grad må arbeide for å integrere likestilling nedover i systemet, og at det er et behov for å skolere ledere på likestillingstematikk.

Resultat

Talenter på spill – eksempler på god forskningsledelse er komiteens sluttprodukt hvor vi setter søkelys på hva forskningsledere, på ulike nivåer i systemet, faktisk kan gjøre for å rekruttere kvinner i forskning. Publikasjonen ble markert med et ledelsesseminar ved Universitetet i Tromsø mars 2010. Tilbakemeldingene på publikasjonen er svært positiv og vi mener den dekker et behov for inspirasjon og kunnskap blant forskningsledere i sektoren. Publikasjonen skal bearbeides og oversettes til engelsk.

Konklusjon

Dialog, kunnskapsoverføring og bevisstgjøring har vært viktige prioriteringer for å integrere likestilling i forskningssektoren. Tilbakemeldingene Kif har fått er at tiltakene og prosessene

vi har initiert har vært viktige for de ulike aktørene som faller innunder vårt mandat. For å kunne være i front, gi relevante innspill, råd og å bidra til inspirasjon har komiteen hatt stor nytte av å innhente internasjonal kunnskap og erfaring på feltet. Det er mange aktører som skal dra nytte av komiteens arbeid. Det har derfor vært viktig ikke å låse arbeidet i form av for strenge prioriteringer. Det har vært viktig å ivareta en dynamikk for å kunne følge de mange endringer og bevegelser som skjer i denne sektoren.

De resterende delene av virksomhetsrapporten vil i større grad vise totaliteten av oppgaver og aktiviteter komiteen har hatt. Også her vil det finnes små og store resultater av arbeidet som i sum har ført til en økt integrering av likestilling i forskningssektoren.

1.2 Overrekkelse av stafettpinnen

Kunnskapsdepartementet har besluttet å videreføre ordningen med en Kif-komiteen. Navnet på ny komité er endret til *Komité for kjønnsbalanse i forskning*. Hva det vil medføre av endret fokus må den nye komiteen selv ta stilling til. Vi vil likevel komme med noen anbefalinger når det gjelder oppfølging av oppgaver:

- Vi har ikke nevnt *Ressursbank for likestilling i forskning* som en del av vårt resultat. Grunnen er at den ble initiert av den første komiteen. 2007-10-komiteen har imidlertid vært meget opptatt av å bidra til videreutvikling og styrking av noe vi anser som et av våre viktigste instrumenter for å nå ut til sektoren, bidra til debatt og kunnskap. Vi mener derfor det er viktig at *Ressursbank for likestilling i forskning* fortsatt eies av komiteen.
- Nettverksmøtene for likestillingsarbeiderne og institusjonsbesøkene har vært nyttige møteplasser. De har gitt Kif en mulighet til fordypet innsikt i utfordringene både sett fra ledelsens perspektiv og fra de som har dette som sitt daglige virke. Selv om det på sikt bør være mulig at sektoren selv overtar finansieringen av nettverksmøtene, bør disse møteplassene opprettholdes. I ettertid ser vi at institusjonsbesøkene i fremtiden bør planlegges noe mer for å sikre en best mulig dialog og utbytte for begge parter.
- Dialogen med Norges forskningsråd når det gjelder å styrke fokuset på likestilling i forskningssektoren, samt å utvikle bedre statistikkgrunnlag, bør fortsette. Norges forskningsråd har ennå et stykke å gå før vi har tilfredsstillende statistikk.

2 Kif-komiteens medlemmer, sekretariat og møteaktivitet

Medlemmer

Prorektor/professor Gerd Bjørhovde, Universitetet i Tromsø (leder)

Seniorrådgiver Karen-Lise Scheie Knudsen, Universitetet i Agder

Konserndirektør Ernst H. Kristiansen, SINTEF

Førsteamanuensis Eva Skærbæk, Høgskolen i Østfold

Professor Knut Holtan Sørensen, NTNU (gikk ut av komiteen medio 2008 p.g.a. utenlandsopphold)

Professor Kjell Bratbergsengen, NTNU (oppnevnt november 2008 – etterfulgte Sørensen)

Spesialrådgiver Gunnar Bolstad, Norges forskningsråd (seniorrådgiver Lise Christensen vikarierte for Bolstad store deler av 2008)

Student Helene Bustad Johannessen, Studentenes Landsforbund. Fra og med høsten 2009 ble Ørjan Arntzen oppnevnt som vara for Bustad Johannessen.

Observatører

Seniorrådgiver Tone Eng, Kunnskapsdepartementet, etterfulgt av seniorrådgiver Unni Nikolaysen fra sommeren 2008.

Direktør Maria Grønroos, KILDEN (etter vedtak i komiteen 28. august 2007)

Sekretariat

Seniorrådgiver Linda M. Rustad, Universitets- og høgskolerådet

Seniorrådgiver Ellen Birgitte Levy, Universitets- og høgskolerådet – komiteens sekretær. (vikar fra 15. mai 2007 til 15. mai 2008)

Seniorrådgiver Mari S. Rigstad, Universitets- og høgskolerådet – komiteens sekretær (fra 15. mai 2008- til oktober 2009)

Kontorsjef Nina Widding, Universitets- og høgskolerådet – komiteens sekretær (januar 2010- april 2010).

2.1 Komitémøter

2007

I 2007 behandlet komiteen 45 saker fordelt på 3 møter.

11.-12. juni 2007 (i Oslo)

Komiteen (2007-2010) konstituerte seg i møtet 11.-12. juni. Fortolkning av komiteens mandat og fortolkning av EFTA-dommen ble diskutert. Det ble orientert om Forskningsrådets policynotat om likestilling, Ressursbank for likestilling i academia og om Universitets- og

høgskolerådet. Det ble fattet vedtak om å be om møter med UHR, KD, NOKUT og Norges forskningsråd.

28. august 2007 (i Berlin)

Komitémøtet ble avholdt i Berlin i forbindelse med komitéens deltakelse på *5th European Conference on Gender Equality in Higher Education*, arrangert på Humboldt-universitetet i Berlin 28.-31. august 2007. Komitéen hadde ingen offisielle bidrag på konferansen, men knyttet en rekke nyttige kontakter. I komitémøtet ble innspill til regjeringens stortingsmelding om rekruttering til forskning og innovasjon behandlet. Det ble fattet vedtak om flere utredningstiltak knyttet til rekrutteringsmeldingen og til oppfølging av Kif-komitéens (2004-06) sluttrapport.

22.-23. november 2007 (i Kristiansand)

I komitémøtet ble behovet for økt budsjettamme for Ressursbanken diskutert. Møtet godkjente forslag til arbeidsplan for komitéen, og det ble vedtatt å gå inn i delprosjektet "Akademikerprofesjon i endring" i samarbeid med NIFU STEP. Planer om å ta initiativ til en større forskningspolitisk konferanse i 2009 ble videre luftet og diskutert.

2008

Kif-komiteen hadde fire komitémøter i 2008 og behandlet 56 saker.

6. – 7. februar 2008 (i Oslo)

Komiteen arrangerte et miniseminar om instituttsektoren, for egen kompetanseheving der representanter fra Norges forskningsråd, NIFU-STEP og FIFO orienterte. Komiteen hadde også et møte med Universitets- og høgskolerådets styre.

I møtet vedtok komiteen å utarbeide hørings svar til Stjernøutvalgets innstilling (NOU 2008:3). Det ble også publisert en kronikk i Aftenposten i denne anledning. Komiteen behandlet videre stortingsmeldingen om evalueringen av Kvalitetsreformen, og rapporten *Kartlegging av midlertidige stillinger* utarbeidet av Direktoratet for forvaltning og IKT på oppdrag av komiteen. Pilotprosjektet *Nasjonal satsing på nettverk for kvinnelige forskere* utført av KILDEN på oppdrag fra Kif-komiteen ble også presentert. Rapporten danner grunnlaget for anbefalinger til Kunnskapsdepartementet når det gjelder nettverk for kvinnelige forskere.

Komiteen behandlet flere forespørsler på møtet, bl.a. fra Kunnskapsdepartementet om forslag til tiltak som kan bedre kvinners forskerkarriere. Leder for Nasjonalt råd for teknologisk utdanning, Bjørn Torger Stokke, møtte komiteen onsdag 6. februar.

19. – 20. mai 2008 (i Trondheim)

Komiteen sluttførte behandlingen av Kunnskapsdepartementets oppdrag *Nasjonale tiltak for integrering av kvinner i forskning*. Formålet var å gi departementet et godt utgangspunkt for å

foreta juridiske vurderinger for å få avklart i hvilken grad ulike aktuelle tiltak som skal styrke kvinners muligheter for avansement som forskere, er i samsvar med gjeldende EØS-rett.

Komiteen satte ned et utvalg for å foreta vurdering og innstilling til Likestillingsprisen 2008.

I tillegg ble følgende saker behandlet: veileder for UH-sektoren om aktivitets- og redegjørelsesplikten (samarbeid med LDO), kartlegging av kjønnsfordeling i helse- og ingeniørfag, status for likestillingsarbeidet i Norges forskningsråd, budsjett, økonomi og årsrapport.

4. – 5. september 2008 (i Oslo)

Komiteen behandlet blant annet sakene ”Kvinner i realfag” – tilbakekallelse av midler, forberedelse til møte med Forskningsrådet, og evaluering av institusjonsmøtene. Arbeid med å planlegge en egen konferanse om likestilling for instituttsektoren høsten 2009 ble påbegynt. Komiteen behandlet også en egen mediestrategi for komiteen, der Ressursbanken er komiteens viktigste ”verktøy”.

15. – 16. desember 2008 (i Bodø)

Kif-komiteen behandlet og vedtok utkast til innstilling fra arbeidsgruppen som hadde vurdert søknadene til Likestillingsprisen 2008. Prisen ble delt likt mellom Universitetet i Bergen og Norges Handelshøyskole. Videre vedtok komiteen å utlyse midler til nettverksstøtte for kvinnelige forskere med en totalramme på kr 500 000 og inntil kr. 50 000 pr. søknad. Komiteen diskuterte behovet for en studie av instituttsektoren – både kvantitativ og kvalitativ – som skal munne ut i en rapport. Det har vært kontakt og møter med Forskningsrådet for å få til en eventuell samfinansiering av prosjektet, men dette viste seg vanskelig å få til. Det ble bestemt at prosjektet skulle lysnes ut på doffin.no for offentlig kunngjøring for slik å få fram en større bredde av tilbud. Øvre kostnadsramme ble fastsatt til kr 600 000 som tilsvarer summen komiteen fikk tilbakeført fra UiO. I og med at dette var midler den første komiteen bevilget var det avklart med KD at midlene fortsatt kunne anvendes av Kif. Komiteen behandlet også innspill til Forskningsmeldingen, regnskap 2008, budsjett 2009 og prosjekt ”Beste praksis”- katalog (gode eksempler på ledelse av forskningsmiljøer).

2009

I 2009 hadde komiteen 4 møter og behandlet til sammen 46 saker.

24. mars 2009 (i Oslo)

Komiteen innvilget støtte til 15 av totalt 58 søknader om midler til nettverk for kvinnelige forskere. Målt opp mot responsen ble tiltaket ansett som svært vellykket. Det ble besluttet å sette av 600 000 til tiltaket. Videre ble det orientert om prosessen rundt utlysning av prosjektmidler til en utredning om kvinners karrieremuligheter i instituttsektoren. Institutt for samfunnsforskning vant anbudskonkurransen. Det var avsatt 600 000 til tiltaket. Komiteen diskuterte ramme og program for konferansen som skulle arrangeres høsten 2009 myntet på instituttsektoren. Det var ønskelig å innlemme Abelia/FFA og Norges forskningsråd i dette.

16. juni 2009 (i Bergen)

En hovedsak i dette møtet var beslutningen om å lage en håndbok som samlet gode eksempler på forskningsledelse i sektoren. Det ble besluttet å opprette et prosjekt som fikk navnet "katalogprosjektet", og det ble avsatt 500 000 kr til arbeidet. Håndboken skulle bli komiteens sluttprodukt og presenteres i forbindelse med komiteens siste møte i mars 2010. Komiteen bevilget også midler til et forprosjekt utviklet av Universitetet i Agder. Forprosjektet skulle blant annet finne ut av muligheten for å utvikle en database over kvinnelige forskere, ev knyttet opp mot det arbeidet som pågikk i forbindelse med omleggingen av FRIDA (Norsk Vitenskapsindeks). Komiteen besluttet også å nedsette en arbeidsgruppe for å forberede en oppfølging av møtet i Bern i 2008. Oppfølgingen skulle skje i form av en workshop i Oslo 3. – 4. desember, og det var ønskelig at det skulle skje i samarbeid med Norges forskningsråd.

4. september 2009 (i Stavanger)

Komiteen diskuterte prosessen som var i gang rundt komiteens fremtid. Videre ble det besluttet å følge opp møtet komiteen hadde med NOKUT 19. juni med et eget brev.

30.oktober 2009 (i Fredrikstad)

Det ble besluttet å sende en forespørsel til UHR om de kunne påta seg det framtidige ansvaret for nettverksmøtene for likestillingsarbeiderne i sektoren. For det første var det usikkert hva som videre vil skje med Kif-komiteen, for det andre var det et poeng at aktiviteter Kif initierer overtas av mer permanente aktører. Kif diskuterte Ressursbankens framtid. Forutsatt at det ble en ny komité bør bevilgningen økes med 1 million. Det ble vedtatt å sende et brev til Kunnskapsdepartementet med anmodning om å styrke den finansielle rammen til Kif.

2010

8. januar 2010 (i Oslo)

Komiteen behandlet arbeidsgruppens innstilling til likestillingsprisen. Det ble enstemmig vedtatt å følge innstillingen, dvs. at likestillingsprisen gikk til Norges idrettshøgskole. Lise Christensen ga en statusrapport på likestillingsarbeidet i Forskningsrådet.

22. mars 2010 (i Tromsø)

Komitémøtet var konsentrert rundt avslutning av saker, så som gjennomgang av rapportene fra midlene til nettverk for kvinnelige forskere, regnskap 2009, samt innspill til virksomhetsrapport for hele perioden. Det ble også besluttet å avsette resterende midler til å oversette *Talenter på spill – eksempler på god forskningsledelse* til engelsk.

2.2 Institusjonsbesøk

Komiteen har kombinert egen møtevirksomhet med å besøke ledelsen ved ulike institusjoner. Dette var noe den første komiteen begynte med og som fikk god respons. Det å besøke ledelsen ved forskningsinstitusjonene har gitt komiteen nyttig erfaring og kunnskap om likestillingsutfordringene. Og det har gitt ledelsen anledning til å diskutere spesifikke

utfordringer ved sin institusjon. Tilbakemeldingene fra institusjonene i etterkant av møtene har også vært positive, og komiteen har flere ganger opplevd at likestillingsarbeidet har fått et oppsving etter et slikt besøk.

I 2007 besøkte komiteen følgende institusjoner:

- Agderforskning (november)
- Universitetet i Agder (november)

I 2008 besøkte komiteen følgende institusjoner:

- Høgskolen i Oslo (februar)
- SINTEF (mai)
- Høgskolen i Sør-Trøndelag (mai)
- Universitetet i Oslo (september)
- Kif-komiteen besøkte ETH Zürich og møtte rektor, styreleder og likestillingsrådgiver i forbindelse med seminaret i Sveits i oktober.
- Høgskolen i Bodø (desember)
- Nordlandsforskning (desember)

I 2009 besøkte komiteen følgende institusjoner:

- Høgskolen i Bergen (juni)
- Christian Michelsens institutt (juni)
- Iris (september)
- Universitetet i Stavanger (september)
- Høgskolen i Østfold (oktober)
- Østfoldforskning (oktober)

3 Aktiviteter

I dette kapitlet gis det en kort omtale av Komiteens viktigste aktiviteter og tiltak for perioden.

3.1 Oppdrag utført for Kunnskapsdepartementet

Oslo Celebration Grants

I brev 10. september 2007 ba Kunnskapsdepartementet Kif-komiteen i samarbeid med UHR å velge ut to norske kandidater til stipendiet "Oslo Celebration Grants" som skulle gå til faglig kvalifiserte forskere med ønske om å reise til Sør-Afrika for å arbeide med spørsmål relatert til kjønn og utdanning. Kif-komiteen og UHR foretok utlysning, vurdering og innstilling til stipendiene som var på kr 100 000 hver. Kunnskapsdepartementet fulgte innstillingen og stipendiene gikk til forskere ved UiO og Kvinnforsk UiT.

Likestillingsprisen

I brev 27. september 2007 ba Kunnskapsdepartementet Kif-komiteén om å lyse ut, vurdere og innstille til en nyopprettet Likestillingspris på to millioner kroner. Formålet med prisen var å stimulere og aktivisere institusjonene og gi likestillingsarbeidet en ekstra giv. I denne perioden har komiteen utlyst og innstilt til Kunnskapsdepartementets likestillingspris tre ganger. Dette har blitt en viktig aktivitet, som både har vært tidkrevende og lærerik for Kif. En av de tilbakemeldingene vi har fått av de som har søkt er at utviklingen av søknaden har i seg selv vært en nyttig prosess for institusjonen. Selv om det tar tid før denne type ordninger blir kjent har komiteen sendt brev til departementet om at det på grunn av den forholdsvis lave, og synkende, oppslutningen kan være klokt å evaluere ordningen etter tredje gangs tildeling, det vil si i løpet av 2010.

Utlysningene er gjort i form av brev til institusjonene og annonsering på flere nettsteder og i tidsskrifter. Komiteen har nedsatt en arbeidsgruppe som har laget et utkast til innstilling som så komiteen i sin helhet har behandlet. For likestillingsprisen 2007 deltok Gerd Bjørhovde, Karen Lise Knudsen og Eva Skærbæk. For 2008 deltok Gerd Bjørhovde, Karen Lise Knudsen, Eva Skærbæk og Ernst Kristiansen (som trakk seg av habilitetsgrunner). For 2009 deltok Gerd Bjørhovde, Eva Skærbæk, Kjell Bratbergsengen og Ernst Kristiansen (Karen Lise Knudsen måtte trekke seg av habilitetsgrunner). Det kom inn henholdsvis ni, syv og seks søknader innen fristene som var satt. I 2007 ble prisen delt mellom Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (kr1 500 000) og Institutt for marin biologi ved Universitetet i Tromsø (kr 500 000). I 2008 ble prisen delt likt mellom Norges Handelshøgskole og Universitetet i Bergen og for 2009 gikk prisen i sin helhet til Norges idrettshøgskole.

Nasjonale tiltak for integrering av kvinner i forskning

På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet utarbeidet Kif-komiteen våren 2008 forslag til konkrete og målrettede tiltak på nasjonalt nivå som kan stimulere og fremme kvinners forskerkarriere. Formålet var å gi departementet et godt utgangspunkt for å foreta juridiske vurderinger for å få avklart i hvilken grad ulike aktuelle tiltak som skal styrke kvinners muligheter for avansement som forskere, er i samsvar med gjeldende EØS-rett.

Kif-komiteen nedsatte en referansegruppe bestående av:

- Inga Bostad, viserektor ved Universitetet i Oslo
- Per Anders Torvik Langerød, leder av Norsk Studentunion
- Lise Christensen, seniorrådgiver i Norges forskningsråd
- Jan Haaland, rektor ved Norges Handelshøgskole, Bergen
- Tonje Areng Skaara, seniorrådgiver i Kunnskapsdepartementet.

Utkast til innstilling var på flere høringsrunder i komiteen før endelig innstilling ble vedtatt på fullmakt og oversendt Kunnskapsdepartementet 30.4.2008. Arbeidsprosessen var i henhold til vedtak i Kif-sak 09/08. En bearbeidet versjon av innstillingen ble distribuert til sektoren. Det ble også utarbeidet og trykket en engelsk oversettelse av rapporten.

Komiteen uttaler bl.a. i rapporten at for å lykkes i likestillingsarbeidet må integrering av likestilling i organisasjonen og implementering av enkelttiltak sees i sammenheng. Det er vel så viktig å initiere strukturelle som individuelle tiltak. Radikal kjønnskvolteringer anses som et

lite egnet virkemiddel for å tilsette kvinnelige forskere. Komiteen anbefaler i stedet aktiv bruk av moderat kjønnskvolter og øremerking av faste og midlertidige stillinger.

Rapporten, inkludert oversendelsesbrev til Kunnskapsdepartementet:
<http://kvinneriforskning.no/c42786/artikkel/vis.html?tid=52833>

3.2 Prosjekter utført som oppdrag for komiteen

KILDEN: Nettverksplattform

Den første Kif-komiteen ga KILDEN i oppdrag å utføre en pilotstudie om nettverk for kvinnelige forskere, som et innspill til Stortingsmelding om rekruttering og forskerutdanning. Studien munnet ut i rapporten *Nasjonal satsning på nettverk for kvinnelige forskere? – et pilotprosjekt* Rapporten ble ferdigstilt i vår periode og ble presentert for Kif-komiteen 7. februar 2008, og ble deretter oversendt KD.

NIFU STEP: Doktorgradskandidater og karrierer i et likestillingsperspektiv

Høsten 2007 inngikk komiteen avtale med NIFU STEP om utvidelse av et oppdrag gitt av UHRs forskningsutvalg: Doktorgradskandidater og karrierer i et likestillingsperspektiv. Utvidelsen gjaldt integrering av aspektet om forskjeller og likheter mellom menn og kvinner. Rapporten forelå i desember 2007 og gir en oversikt over kandidatenes karrierer de første årene etter avlagt doktorgrad, samt en oversikt over kandidatenes vurderinger av doktorgradsperioden i lys av deres arbeidslivserfaringer etter avlagt doktorgrad.

Rapporten finnes her:

http://www.nifustep.no/norsk/nyheter/doktorgradsutdanning_og_karrieremuligheter

NIFU STEP: ”Norske forskningsvilkår i et internasjonalt perspektiv”, del av Comparative Academic Professions.

Komiteen inngikk prosjektsamarbeid med NIFU STEP om den norske delen (Norske forskningsvilkår i et internasjonalt perspektiv) av det internasjonale forskningsprosjektet Comparative Academic Profession, som er en komparativ studie av arbeidsvilkårene til vitenskapelig ansatte. Studien har tjue deltakerland fra alle verdensdeler. Den norske delen er finansiert av Norges forskningsråd og Kif-komiteen. Kif-komiteen gikk inn med ekstra finansiering for å sikre at kjønnsdimensjonen ble grundig fulgt opp, og studien avdekker da også signifikante forskjeller mellom mannlige og kvinnelige forskere.

Komiteen nedsatte en arbeidsgruppe bestående av representanter for komiteen, sekretariatet og forskningssektoren. Arbeidsgruppen kom blant annet med innspill til spørsmål som skulle inngå i den norske surveyen. Delavtale ble inngått 26.10.2007. Avtale om rapportering og finansiering av hele oppdraget ble inngått i februar 2008. Rapporten ble ferdig i februar 2009:
http://www.nifustep.no/norsk/publikasjoner/arbeidsvilkaar_i_norsk_forskning

NIFU STEP: Kvinner og tidsbruk i akademia

På oppdrag fra Komitéen utarbeidet NIFU STEP en delrapport til ”Norske forskningsvilkår i et internasjonalt perspektiv”. Formålet med rapporten var å undersøke hvordan kvinnelige og mannlige vitenskapelig ansatte i universitets- og høgskolesektoren fordeler sin arbeidstid på ulike typer arbeidsoppgaver (først og fremst forskning og undervisning). Rapporten som ble publisert 12.11.07 viser at kvinner underviser mer enn menn etter Kvalitetsreformen. Rapporten inngår i Komitéens innspill til Stortingsmelding om rekruttering og innovasjon.

Rapporten finnes her:

http://www.nifustep.no/norsk/publikasjoner/kvinner_og_menns_tidsbruk_i_akademia

Institutt for samfunnsforskning – Kvinneres karrieremuligheter i instituttsektoren

Den første Kif-komiteen initierte i 2006 et forskningsprosjekt som ble lagt til UiO, finansieringen var på kr 600 000. Endringer i bemanningssituasjonen og manglende oppfølging fra UiO førte imidlertid til at midlene, etter avklaring med Kunnskapsdepartementet, ble tilbakekalt til komiteen. Dette ga oss mulighet til å initiere et nytt prosjekt. Siden det foreligger få undersøkelser av instituttsektoren i et likestillingsperspektiv ble det besluttet å utrede kvinneres karrieremuligheter i instituttsektoren. Prosjektet ble utlyst på Doffin.no og det kom inn fem tilbud. Institutt for samfunnsforskning vant anbudskonkurransen. Og i 2009 ble rapporten *Kvinneres karrieremuligheter i forskningsinstituttsektoren* publisert. Rapporten har vært et nyttig underlag for Kifs arbeid.

Rapporten kan lastes ned her:

<http://www.samfunnsforskning.no/nor/Publikasjoner/Rapporter/2009/2009-010>

Forprosjekt om egen database for kvinnelige forskere

Bakgrunnen for prosjektet var at KILDEN Informasjonssenter for kjønnsforskning, satt med en database over kvinnelige forskere som skulle avvikles. Det var et spørsmål om en nasjonal database over samtlige kvinnelige forskere i forskningssektoren kunne være et strategisk tiltak for å samle oversikt over kompetanse med henblikk på rekruttering, veiledning, tilgjengelighet for media m.m. På den annen side var det viktig at en slik mulig database ikke skulle bli en parallell til den framtidige utviklingen av NVI og det som på sikt skal erstatte dagens FRIDA. Forprosjektet, som ble tildelt Likestillingssenteret ved Universitetet i Agder, munnet ut i en rapport som konkluderer med at det viktige framover blir å holde kontakt med arbeidsgruppen som jobber med utviklingen av den nye nasjonale databasen for å sikre en integrering av kjønns – og likestillingsperspektivet, da det ikke er gitt at en slik integrering vil skje uten påtrykk utenfra.

3.3 Andre aktiviteter og tiltak

Ressursbank for likestilling i forskning¹

Ressursbank for likestilling i forskning ble initiert av den første Kif-komiteen. Siden oppstart i 2005 har komiteen prioritert å videreutvikle nettstedet, som har vist seg å fylle mange behov:

- Den er Kifs vindu utad, noe den også fortsatt bør være.
- Den bidrar til økt kunnskap og påtrykk i likestillingsdebatten, ikke bare innen universitets- og høyskolesektoren, men også ved forskningsinstituttene.
- Mange av sakene som Ressursbanken produserer blir plukket opp av øvrige media hvilket betyr at Kif, gjennom Ressursbanken, bidrar til å sette viktige tema på dagsorden nasjonalt.

Ressursbanken har befestet sin posisjon som ledende informasjons- og nyhetssted for temaet kjønnsbalanse i forskning i Norge, og anses som et svært viktig og vellykket tiltak. Ressursbanken bør sikres en mer permanent og langsiktig finansiering. På denne bakgrunn sendte Kif en anmodning til Kunnskapsdepartementet høsten 2009 om midler til å styrke Kifs budsjett.

Likestillings- og diskrimineringsombudet

Komiteen tok tidlig kontakt med Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) for å få avklart aktivitets- og rapporteringspliktes anvendelsesområder. Det var også et spørsmål om aktivitets- og rapporteringsplikten gjelder for forskningsinstituttsektoren. Bakgrunnen for dette spørsmålet er at sektoren er svært heterogen når det gjelder eierform. Konklusjonen er at aktivitets- og rapporteringsplikten gjelder for alle institutter. Forskningsrådet har fulgt opp dette gjennom brev til forskningsinstituttene (2009).

Med utgangspunkt i dialogen med Kif utarbeidet LDO, i samarbeid med Kifs sekretariat, BLD og KD, en egen veileder for utøvelse av aktivitets- og rapporteringsplikten for forskningssektoren. Veilederen kan lastes ned her:

<http://ldo.no/no/Aktuelt/publikasjoner/brosjyrer/Handbok-for-universitets--hoyskolesektoren-og-forskningsinstituttsektoren/>

LDO har styrket sitt fokus på forskningssektoren blant annet ved å foreta flere kontroller ved utvalgte institusjoner og forskningsinstitutter når det gjelder rutiner for rapportering av tilstand og aktiviteter.

---

¹ Ressursbank for likestilling i forskning leverer egen virksomhetsrapport for perioden, se vedlegg.

Nettverksstøtte for kvinnelige forskere

På bakgrunn av pilotstudien KILDEN utførte på oppdrag for komiteen om behov for nettverk blant kvinnelige forskere, besluttet komiteen i 2008 å utlyse midler, som skulle gå til nettverk for kvinnelige forskere i enten mannsdominerte fagområder eller i profesjonsutdanningene. Hvert enkelt nettverk kunne få støtte på inntil 50 000 hver. Det ble satt av 600 000 til formålet. Det kom i alt 58 søknader. Komiteen nedsatte en arbeidsgruppe bestående av Helene Bustad Johannessen, Maria Grønroos, Karen Lise Scheie Knudsen og Gunnar Bolstad, som innstilte 15 nettverksøknader. Rapporteringen fra nettverkene i mars 2010 viser at dette har vært et meget godt tiltak som har hatt god effekt. Flere av nettverkene blir nå støttet av sine respektive institusjoner, enkelte nettverk utvides til å dekke andre institusjoner og/eller relaterte fagområde, og det er åpenbart at dette har vært forholdsvis lite midler som har gitt god effekt. En oversikt over hvilke nettverk som fikk støtte finnes her:

<http://kvinneriforskning.no/c50761/nyhet/vis.html?tid=61639>

Talenter på spill

Kif-komiteen besluttet i 2009 å lage en håndbok for ledelsen i forskningssektoren. Håndboken skulle konsentreres rundt eksempler på god praksis når det gjaldt ledelse og likestillingsarbeid. Resultatet er håndboken *Talenter på spill - Eksempler på god forskningsledelse*. Håndboken består av 11 intervjuer av ledere på ulike nivåer, fagområder og institusjoner som på en eller annen måte har utmerket seg i likestillingsarbeidet. I tillegg har vi samlet ny statistikk og ideer og tips til hva ledere konkret kan gjøre. Enkelte rektorer er også invitert til å beskrive konkrete likestillingstiltak ved sin institusjon som har gitt gode resultater. Komiteen håper håndboken kan være til inspirasjon for ledere i sektoren og at den kan inngå i ulike typer ledelsesopplæringsprogram institusjonene arrangerer.

4 Nettverksmøter for likestillingsarbeidere

Den første Kif-komiteen initierte nettverksmøter for likestillingsarbeidere i sektoren og satte av midler til formålet for tre år framover. Ordningen ble evaluert etter samlingen i 2009. Tilbakemeldingen var entydig positiv; det er åpenbart et behov blant de som jobber med likestillingsspørsmål til daglig, å treffes på denne måten. Komiteen har forespurt UHR om å overta ansvaret for denne aktiviteten. Bakgrunnen for henvendelsen var todelt, for det første var det fortsatt noe usikkert om det ville bli opprettet en ny komité, og dessuten at tiltak Kif initierer bør overtas av mer permanente aktører. I sitt svar sier UHR at siden dette åpenbart har vært et vellykket tiltak, er det strategisk viktig at tiltaket fortsatt er forankret i Kif.

I 2008 ble møtet avholdt 24. – 25. april i Lillehammer. Høgskolen i Lillehammer, Høgskolen i Gjøvik og Høgskolen i Hedmark sto som arrangører. Temaet var ”Det utvidete likestillingsbegrepet – fra plan til handling”, og hadde ca 35 deltakere.

I **2009** ble nettverkssamlingen avholdt ved Universitetet i Tromsø 19.- 20. januar. Temaet var hva slags kulturer tar vi med oss, bevisst eller ubevisst ved endringer? Vitenskapskultur, profesjonskultur, forvaltningskultur, beslutningskultur, ledelseskultur, kjønnskultur, studiekultur, mangfoldskultur – kan vi forenes i en ny felles kultur? Det var i alt 53 deltakere fordelt på 23 institusjoner.

I **2010** ble nettverkssamlingen avholdt i Bergen 3. – 4. februar. Arrangementet var et samarbeid mellom Universitetet i Bergen, Høgskolen i Bergen og Norges handelshøyskole. Det var 29 ulike institusjoner representert, og i alt ca 77 deltakere. Temaet var kjønnsdelt forskning og utdanning, samt nettverksbygging.

5 Møte med sentrale aktører

I løpet av treårsperioden har komiteen hatt jevnlig møter med en rekke organisasjoner og institusjoner. Hvem av komiteens medlemmer som har stilt til disse møtene har variert. Utover det som her beskrives har det vært flere møter av mer uformell karakter mellom medlemmer av Kif, Kifs sekretariat og ulike organisasjoner/institusjoner. Møtene har ofte blitt etterfulgt av brev.

Forskerforbundet

- **2. september 09:** Forskerforbundet inviterte Kif til et møte med deler av styret for å diskutere sin rapport om kvinner og menns tidsbruk i forskning. Gerd Bjørhovde og Linda Rustad stilte for Kif.

KILDEN Informasjonssenter for kjønnsforskning

- **14. februar 08:** Møte med KILDENs styre. Eva Skærbæk og Linda Rustad stilte for Kif.

Kunnskapsdepartementet

- **23. april 07:** Møte i Brussel mellom Kunnskapsdepartementet DG Employment og DG Research og den norske EU-delegasjonen. Linda Rustad deltok som observatør. Med bakgrunn i EFTA-dommen som falt i 2002 om måten Norge praktiserte øremerking på, var formålet med møtet å diskutere hva Norge kan igangsette av øremerkingstiltak.
- **29. mai 07:** Bjørhovde og sekretariatet var i møte med Kunnskapsminister Øystein Djupedal. I møtet ble EFTA-dommen og oppfølging av sluttrapporten til den første komiteen diskutert.
- **28. januar 08:** Møte med statsråd Tora Aasland og daværende statsråd Manuela Ramin-Osmundsen. Temaet for møtet var innspill vedrørende øremerking. Fra Kif stilte Bjørhovde og sekretariat, Christel Kvam styreleder i Akademikerne, president i legeföreningen Torunn Janbu, Forskerforbundet, leder av Norsk studentunion Per Anders Langerud, og Likestillings- og diskrimineringsombudet v/ Bjørg Unstad leder av samfunnsavdelingen og Elisabeth Lier Haugseth leder av juridisk avdeling.

- **28. januar 08:** Komiteen var i møte med statsråd Tora Aasland. Blant sakene som ble diskutert var øremerking (oppfølging av møtet rett forut), konferansen Kvalitet 2009, likestillingsprisen, forskningsbehov og nettverk.
- **8. desember 08:** Høringsmøte med sektoren i Kunnskapsdepartementet for å gi innspill til Forskningsmeldingen. Gerd Bjørhovde var invitert til å holde innlegg.
- **19. juni 09:** Møte med statsråd Tora Aasland. Etter statsrådens ønske ble det besluttet at komiteen skulle ha et møte med statsråden hvert halvår.
- **4. desember 09:** Møte med statsråd Tora Aasland der mandat og videre oppfølging av Kif-komiteen ble diskutert.
- **7. januar 2010:** Møte mellom statsråd Tora Aasland, Inga Bostad (prorektor ved UiO) og Gerd Bjørhovde. Møtet var initiert av Universitetet i Oslo som ønsket å drøfte ulike sider ved arbeidet med likestilling UH-sektoren.

Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO)

- **5. februar 08:** Møte med Likestillings- og diskrimineringsombudet og Barne- og likestillingsdepartementet. I møtet var det enighet om at det var behov for å presisere hvilke plikter likestillingslovens aktivitets- og redegjøringsplikt pålegger offentlige og private institusjoner å utføre.
- **8. oktober 08:** Veileder for UH-sektoren om aktivitets- og redegjøringsplikten. Møte med LDO, Barne- og likestillingsdepartementet og Kunnskapsdepartementet. Linda Rustad deltok. (Ferdig veileder ble presentert på konferansen med instituttsektoren 29.10.2009)

LO

- 11. november 08: Gerd Bjørhovde og Linda Rustad deltok på dagskonferanse om forskning i regi av LO.

NOKUT

- **11. september 07:** Møte med NOKUT. Muligheten for å integrere kjønnsaspektet i institusjonenes kvalitetssikringssystemer var ett diskusjonstema i møtet. Institusjonens ansvar og NOKUTs rolle i akkreditering og veiledning ble også diskutert.
- **19. juni 09:** Kif-komiteen hadde møte med NOKUT ved styreleder og direktør. NOKUTs nye strategi ble diskutert.

Norges forskningsråd

- **11. september 07:** Møtet med Norges forskningsråd. Handlingsplan for likestilling, og kjønnsperspektiver i forskning presentert. Det ble diskutert samarbeidsmuligheter mellom Forskningsrådet og Kif-komiteen.
- **24. september 08.** Forskningsinstituttene aktivitets- og redegjøringsplikt. Sekretariatet hadde møte med LDO og Forskningsrådet.
- **27. januar 09** Møte med Norges forskningsråd, i møte ble ansvaret Norges forskningsråd har overfor forskningsinstituttsektoren diskutert og hvordan Forskningsrådet kan bistå denne sektoren i likestillingsarbeidet. Kif fikk en presentasjon av pågående arbeid internt i Forskningsrådet.
- **9. februar 09** Oppfølging av forrige møte for å se nærmere på Forskningsrådets mulige arbeid overfor forskningsinstituttene, Ernst Kristiansen og Linda Rustad stilte.

- **26. januar 2010** Møte med Norges forskningsråd. I møtet ble ulike samarbeid mellom Forskningsrådet og Kif gjennomgått. Det ble besluttet å samarbeide om å følge opp de signaler som kom i St.meld. 30 Klima for forskning, når det gjelder likestilling i forskning.

Senter for internasjonalisering av høyere utdanning (SIU)

- **19. november 09:** Dagsmøte mellom SIU og Kif der partene ble introdusert for hverandres oppgaver, med påfølgende diskusjon om felles interessefelt. Gerd Bjørhovde, Karen-Lise Knudsen, Kjell Bratbergsengen og Linda Rustad stilte for Kif.

Universitets- og høgskolerådet

- **høst 07:** Komiteleder hadde et møte med UHRs styre om øremerking av stillinger til kvinner i vitenskapelige stillinger.
- **6. februar 08:** Møte med UHRs styre. Komiteen orienterte bl.a. om Likestillingsprisen, lederopplæring og aktivitets- og redegjøringsplikten. Blant andre saker som ble drøftet var status for øremerkingssaken, invitasjon til å komme med innspill til UHRs strategiplan, møte med UHRs representantskap.
- **28. mai 08:** UHRs representantskapsmøte. Gerd Bjørhovde og Birgitte Levy holdt innlegg om komiteen og likestilling.
- **8. april 08:** Møte med UHRs forskningsutvalg.

6 Skriftlige innspill

Komiteen har kommet med en rekke innspill, skriftlig eller muntlig, til ulike prosesser, og gitt flere skriftlige tilbakemeldinger etter sine besøk ved institusjonene. Nedenfor er et utvalg av komiteens skriftlige innspill med hovedvekt på strategi og politikk.

Til Kunnskapsdepartementet

Evaluering av kvalitetsreformens innvirkning på likestilling (28.06.07)

I kjølvannet av EFTA-dommen (14.09.07)

Innspill til stortingsmelding om forskerutdanning og rekruttering (08.11.07)

Innstillingen fra Stjernø-utvalget NOU 2008:3 Sett under ett - høringsvar fra Komité for integreringstiltak – kvinner i forskning (02.05.08)

European Charter for Researchers og Code of Conduct of the Recruitment of Researchers (C&C) - muligheter til å styrke likestillingsarbeidet i UH-sektoren (14.10.08)

Oppfølging av statsbudsjettet – øremerking av stillinger til kvinner (10.11.08)

Innspill til forskningsmeldingen "Kvalitet og vilkår" (18.12.08)

Høring: forslag om endringer i Universitets- og høyskoleloven (23.02.09)

Kommentarer til oppfølging av Forskningsmeldingen (17.06.09)

Oppfølging av Kif-komiteen (08.09.09)

Langsiktig finansiering av Ressursbank for likestilling i forskning – utvidelse av Kif-komiteens finansielle ramme (09.11.09)

Evaluering av Kunnskapsdepartementets likestillingspris (15.02.10)

Norges forskningsråd

Innspill til Norges forskningsråds strategi (28.08.08)

Instituttsektorens iverksetting av aktivitets- og redegjørelsesplikten (15.10.08)

Aktivitets- og rapporteringsplikten – utvikling av mer nyansert statistikk (12.11.09)

Oppfølging av Norges forskningsråds strategier – og videre samarbeid med Kif-komiteen (15.03.2010)

NOKUT

Integrering av et likestillingsperspektiv i NOKUTs arbeid (17.09.09)

Høringsuttalelse – utkast til forskrift om kvalitetssikring i høyere utdanning og fagskoleutdanning (10.12.09)

Likestillings- og diskrimineringsombudet

Hvordan tolke aktivitets- og redegjørelsesplikten i likestillingsloven? (21.05.07)

Presisering av likestillingsloven (14.02.08)

Andre

Norsk Studentunion (18.12.08): *Likestillingspolitisk plattform NSU: Innspill til NSUs likestillingspolitiske plattform.*

Universitets- og høyskolerådets publiseringsutvalg *Registrering av vitenskapelig publisering fordelt på kjønn (06.05.09)*

Brevene er tilgjengelige på: <http://kvinneriforskning.no/c42786/artikkel/vis.html?tid=42795>

7 Deltagelse i media

Komiteens medlemmer og sekretariatet har vært intervjuet i flere landsdekkende og mer lokale aviser. Det har vært flere saker og intervjuer i *Forskerforum*. Flere av de sakene som publiseres på *Ressursbank for likestilling i forskning* plukkes opp av media, eller gir tips til journalister som så tar kontakt med komiteen. Komiteen har skrevet to innlegg til Aftenposten:

- *Innfrir Stjernø mandatet?* v/Gerd Bjørhovde og Linda Rustad (24.02.08)
- *Kvinner er ønsket, men uteblir* v/ Gerd Bjørhovde og Linda Rustad (16.12.09)

Det siste innlegget ble plukket opp av Dagsnytt 18 hvor Lars Holden (leder av FFA), Unni Steinsmo (konsernsjef SINTEF) og Linda Rustad deltok i debatt. Holden fulgte opp diskusjonen med et påfølgende innlegg i Aftenposten.

8 Konferanser og seminarer i regi av Kif

---

6. februar 08: Miniseminar for komiteen – oppdatering av kunnskapsgrunnlaget: instituttsektoren. Innlegg fra Norges forskningsråd, NIFU STEP og FIFO (Forskningsinstituttenes fellesorganisasjon).

22. oktober 08: Norsk-sveitsisk dialogmøte (erfaringskonferanse) om likestilling i forskning, Bern, Sveits med tittel *Gender Equality in Higher Education and Research*. Dialogmøtet kom i stand etter et initiativ fra likestillingsarbeidere i Sveits som kontaktet Den norske ambassaden i Bern. Statssekretærene fra begge land var til stede. Gerd Bjørhovde presenterte komiteens arbeid. Tilnærmet hele komiteen deltok.

23. – 24. mars 09 arrangerte Kif en nordisk konferanse i samarbeid med Norges forskningsråd, Kunnskapsdepartementet, Nordforsk, Nordisk institutt for kunnskap om kjønn (NIKK) og Foreningen for kvinne- og kjønnsforskning (FOKK). Praktisk arrangør var KILDEN Informasjonssenter for kjønnsforskning. Konferansen fikk navnet **KVALITET 2009** og tok for seg sammenhenger mellom ulike forståelser av kvalitetsbegrepet i forskningen, kjønn og politikk. Konferansen hadde 200 deltakere. Konferansen har sin egen nettside: <http://kilden.forskningsradet.no/c54617/artikkel/vis.html?tid=54668>

29. oktober 09 arrangerte Kif en nasjonal konferanse myntet på forskningsinstituttsektoren. Konferansen var et samarbeid mellom Kif, Forskningsinstituttenes fellesarena (FFA) og Norges forskningsråd. Tittel på konferansen var **Status og satsning, likestilling ved instituttene**. Det var i alt 92 deltakere.

3. – 4. desember 09 arrangerte Kif, sammen med Norges forskningsråd, en workshop med tittel **Research funding and gender equality**. Arrangementet var en oppfølging av

dialogmøtet som ble avholdt i Sveits oktober 08. Det kom i alt 10 tilreisende fra Sveits. I tillegg deltok den sveitsiske ambassadøren.

22. – 23. mars 2010: Kif arrangerer ledelsesseminar i samarbeid med Universitetet i Tromsø. Kifs sluttprodukt, håndboken **Talenter på spill. Eksempler på god forskningsledelse** ble presentert.

8.1 Avholdte innlegg i Norge

10. mai 07 ga Linda Rustad en presentasjon ved Høgskolen i Vestfold for høgskolens faglige utvalg.

1. april 08: Møte i det nasjonale kontaktmøtet for studentrepresentantene i universitetsstyrene, i Tromsø. Gerd Bjørhovde holdt innlegg om komiteens arbeid.

8. mai 08: Innlegg på møte i Nasjonalt råd for teknologisk utdanning. Karen-Lise S. Knudsen presenterte komiteen.

13. mai 08: Linda Rustad informerte om Kif-komiteens arbeid til Studentenes og Akademikernes Internasjonale Hjelpfond (SAIH).

27. oktober 08: Høgskolen i Molde; internseminar om likestilling. Linda Rustad holdt innlegg.

3. desember 08: Likestillingsseminar ved Medisinsk fakultet, NTNU. Linda Rustad holdt innlegg.

28. januar 09: Seminar om Code & Charter i regi av UHR og NFR. Sekretariatet informerte om Kifs analyse av dokumentene.

16. april 09: Linda Rustad holdt innlegg på seminar for doktorgradsstipendiater ved Teologisk fakultet ved Universitetet i Oslo.

23. april 09: Linda Rustad holdt innlegg på seminar for doktorgradsstipendiater ved Institutt for musikkvitenskap ved Universitetet i Oslo.

26. august 09: Linda Rustad holdt innlegg på ledelsesseminar ved Teologisk fakultet ved Universitetet i Oslo.

12.-13. oktober 09: Linda Rustad presenterte Kifs pågående arbeid ved LUN-nettverksmøtet ved Universitetet i Agder.

19. oktober 09: Linda Rustad holdt innlegg på nettverksmøtet til Feminina ved Norsk institutt for naturforskning i Trondheim.

11. november 09: Linda Rustad holdt innlegg for likestillingsutvalget ved Matematisk – naturvitenskapelig fakultet ved Universitetet i Oslo.

1.mars 2010: Linda Rustad holdt innlegg for Oslo Arbeiderpartis kvinnegruppe på Stortinget.

9 Internasjonalt perspektiv

I mandatet står det at Kif skal ha et internasjonalt perspektiv på sitt arbeid. Komiteen har deltatt på en rekke europeiske arrangementer, fortrinnsvis med egne innlegg eller annen aktivitet. I tillegg er Linda Rustad delegat i den såkalte Helsinki-gruppen som er en rådgivende gruppe for EU-kommisjonens DG Research i spørsmål som omhandler kvinner i forskning. Helsinki-gruppen møtes to ganger årlig.

I 2007 utarbeidet komiteen en flyer på engelsk. I tillegg er rapporten Kif skrev på oppdrag for Kunnskapsdepartementet 2008 oversatt til engelsk. Rapporten og flyers har vært utdelt ved arrangementene komiteen har deltatt på. Komiteen, dens konstruksjon og arbeidsmåte, har fått god mottakelse i utlandet. De erfaringer og innspill komiteen og sekretariatet har fått ved denne type deltakelse har vært svært nyttig for arbeidet her hjemme. Ressursbank for likestilling har i perioden utviklet sine engelske sider, og det utgis nå også et eget nyhetsbrev på engelsk. Vi har fått tilbakemelding fra sektoren om at det å dele erfaringene disse aktivitetene har gitt, blant annet via vårt nettsted, har vært inspirerende og gitt ideer til arbeidet i sektoren. Det nettverk som Kif har opparbeidet gjennom internasjonal deltakelse, kommer til nytte også i arbeidet nasjonalt.

9.1 Deltakelse på internasjonale konferanser og møter

17. august 07: "Women in research and public policy". Round table discussion. Gerd Bjørhovde var invitert til å delta i paneldebatt på NorWiPs (Nordic Women in Physics) nettverksmøte, avholdt på Danmarks tekniske universitet (DTU) i Lyngby.

28. – 31. august 07: Komiteen deltok på 5th European Conference on Gender Equality in Higher Education i Berlin.

18. - 19.september 07: Linda Rustad deltok på *Gender in the Academic Profession* ved Århus universitet. To dagers workshop der økonomer presenterte pågående forskning innen likestilling og økonomi, forskningspublisering og lønn.

4. - 5. oktober 07: Komiteleder deltok etter invitasjon med flere innlegg, bl.a. i paneldebatt der også den nederlandske forskningsministeren stilte, på forskningsfestivalen "WISER – Women in Science, Education, Research" i Maastricht i Nederland.

25. - 26. oktober 07: Linda Rustad deltok på *Women in Engineering and Technology Reserach* i Paris. Konferansen presenterte bl.a. resultater fra forskningsprosjektet PROMOTEA Empowering Women Engineers in Industrial and Academic Research finansiert av EUs 6. rammeprogram.

31. mars 08: Eva Skærbæk holdt innlegget *H.Ibsen's play Doll's House – as Inspiration For Us even Today, Committee for Mainstreaming – Women in Science* ved konferansen *Women in Science in the Nordic and Baltic contries: Challenges and Resources* avholdt i Riga.

2. – 3. juni 08: Møte i Helsinki-gruppen DG Research. Marte Ericsson Ryste presenterte Ressursbanken.

4. – 7. juni 08: Konferanse *Women Shaping Science* og generalforsamling European Platform for Women Scientists (EPWS), Vilnius. Linda Rustad presenterte rapporten *Nasjonal satsning på nettverk for kvinnelige forskere? – et pilotprosjekt*.

30. juni 08: Gerd Bjørhovde var invitert til å presentere Kifs arbeid på "Women in Science"-sesjon under konferansen til Federation of European Biochemical Societies (FEBS), Athen. Tittel på innlegg: *Towards gender balance in higher education and research – can it be done?*

3. – 8. juli 08: 10th International Interdisciplinary Congress on Women - Women's Worlds-konferansen i Madrid. Kif-komiteen arrangerte "round table". Gerd Bjørhovde, Eva Skærbæk og Linda Rustad deltok. Det var stor interesse for Kifs arbeid og vi samlet deltakere fra hele verden.

22. oktober 08 Norsk-sveitsisk dialogmøte (erfaringskonferanse) med tittel *Gender Equality in Higher Education and Research* ble avholdt i Bern, Sveits. Dialogmøtet kom i stand etter et initiativ fra likestillingsarbeidere i Sveits som kontaktet Den norske ambassaden i Bern. Statssekretærene fra begge land var til stede. Gerd Bjørhovde presenterte komiteens arbeid. Tilmærmet hele komiteen deltok.

23. oktober 08 Kif-komiteen besøkte ETH Zürich og møtte rektor, styreleder og likestillingsrådgiver.

4. – 5. november 08: Møte i Helsinki-gruppen i Brussel. Linda Rustad deltok og hadde invitert med Mari Teigen, forskningsleder ved Institutt for Samfunnsforskning, til å innlede om den norske kvoteringsordningen.

18. februar 09: Gerd Bjørhovde var invitert til en europeisk workshop om likestillingspriser, *Gender Equality Awards and Competitions in Europe*, ved Sozialforschungsstelle Dortmund, Technische Universität Dortmund, for å presentere Kunnskapsdepartementets likestillingspris og Kif-komiteens arbeid med den.

13.mai 09: Linda Rustad deltok på møte i Helsinkigruppen som ble avholdt i Praha.

14. – 15. mai 09: Kif-komiteen var invitert til EU-kommisjonens konferanse *Changing research landscapes to make the most of human potential. 10 years of EU activities in "Women and Science" and BEYOND* for å presentere sitt arbeid som et eksempel på "best practice". Gerd Bjørhovde og Linda Rustad deltok. Konferansen fant sted i Praha.

24. – 25. juni 09: Gerd Bjørhovde representerte Kif og presenterte poster for Ressursbank for likestilling i forskning på generalforsamlingen til *European Platform for Women Scientists* i Brussel.

5.- 8. august 09: Komiteen, representert med Gerd Bjørhovde og Eva Skærbæk, arrangerte workshop med tittel *Mainstreaming from theory to practice – can it be done?* ved 6th *European Conference on Gender Equality in Higher Education* som ble avholdt i Stockholm.

23.- 24. november 09: Linda Rustad deltok på møte i Helsinki-gruppen.

28. januar 2010: Gerd Bjørhovde deltok på et internasjonalt ”dissemination seminar” om *Widening Participation in Higher Education in Ghana and Tanzania: Developing an Equity Scorecard*, ved Centre for Higher Education and Equity Research (CHEER), University of Sussex, UK.